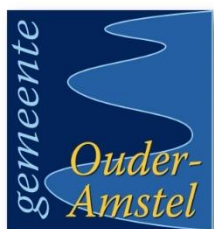
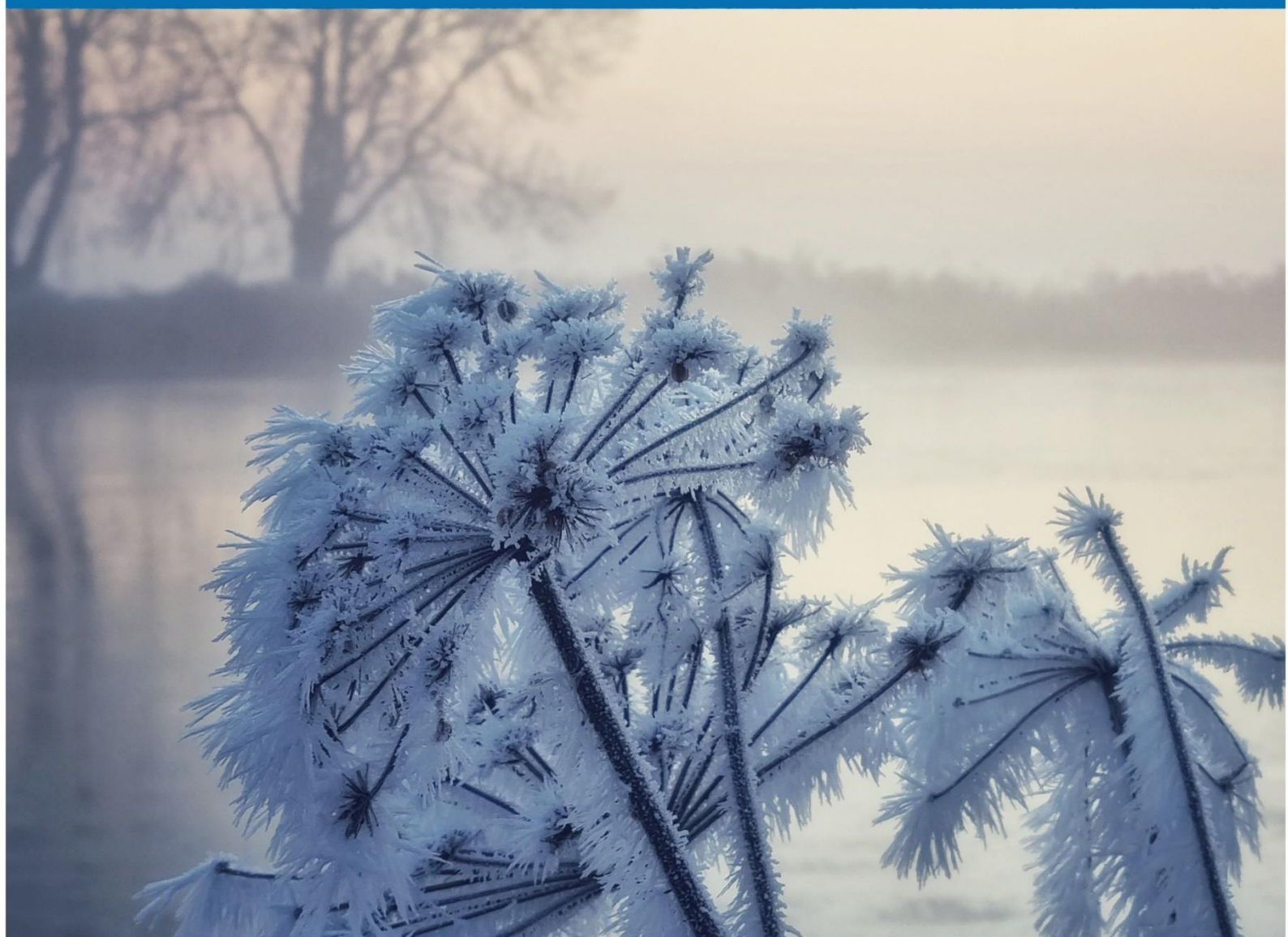

Decembercircular 2022

Gemeente Diemen

Colofon

Duo+
Vondelstraat 1
1191 BD Ouderkerk aan de Amstel

Postadres
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Telefoon
(0297) 51 32 32
Fax
(0297) 51 32 32

BTW-nummer
854833171BO1
KvK-nummer
62475436

Inhoudsopgave

Advies	4
Samenvatting.....	4
Leeswijzer	5
Toelichting mutaties Decembercirculaire 2022	5
Tabel mutaties Decembercirculaire	5
Toelichting Uitkeringsfactor en ontwikkeling uitkeringsbasis.....	6
Taakmutaties	6
Energietoeslag.....	6
Bijzondere bijstand	6
Compensatieregeling Voogdij 18+	7
Breed offensief	7
Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ).....	7
Jeugdzorg (restant hervormingsagenda)	7
Toegankelijkheid verkiezingen	7
Wet Goed Verhuurderschap	7
Integratie- en decentralisatie uitkeringen.....	8
Gezond in de Stad.....	8
Leerlingenvervoer Oekraïne	8
Bijzonder Bijstand Studenten	8
Meerkosten Oekraïne Sociaal domein	8
Versterken Social basis	8
Corona steunpakket	9
Overige ontwikkelingen	9
Compensatie hoge kosten Inflatie	9
Klimaat.....	9

Advies

- De financiële consequenties 2022 te betrekken bij de jaarstukken 2022;
- Voor de inkomsten in 2022, welke betrekking op uitgaven in 2023, middels bestuurlijke besluitvorming in 2023 beschikbaar te stellen;
- Te heroverwegen om de aanvullende besparing vanuit de hervormingsagenda Jeugd (€ 511 mln.) conform de brief van de Toezichthouder (Provincie) te verwerken;
- De financiële consequenties 2023 en verder te betrekken de 1e kwartaalbrief 2023 en de Kadernota 2024;
- Kennis te nemen van de overige ontwikkelingen van deze circulaire/memo;
- De organisatie te informeren over de uitkomsten/memo.

Samenvatting

De decembercirculaire¹ geeft de vertaling van de Najaarsnota van de rijksoverheid en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De inhoud van deze circulaire is vooral financieel technisch van aard, minder bestuurlijk van opzet, qua financiële omvang gering en heeft voornamelijk betrekking op het huidige jaar. De effecten zijn dan ook grotendeels incidenteel.

Een aantal mutaties hebben betrekking op (compensatie) van meerkosten die in 2022 zijn gemaakt, terwijl andere mutaties betrekking hebben op inkomsten voor kosten die doorlopen in (of beginnen vanaf) 2023. De belangrijkste mutaties betreft de vergoeding voor het eerste deel van de energietoeslag 2023, welke is ontvangen is in deze decembercirculaire 2022. Het tweede deel wordt in de meicirculaire 2023 verwacht.

Daarnaast wordt in de decembercirculaire een correctie toegepast op de septembercirculaire, omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) gerekend had met een te hoge raming van de WOZ-waarden, waardoor de uitkeringsfactor te hoog was vastgesteld. Deze negatieve correctie is structureel vanaf 2023. In het eerdere raadsbericht van 1 november is hier reeds melding van gemaakt.

Bovenstaande leidt samengevat in totaal tot de volgende mutaties in het gemeentefonds voor de (meerjaren) begroting 2022 – 2027:

(x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Mutatie decembercirculaire 2022	1292	-292	-334	-339	-347	-350
- waarvan Energietoeslag 2023	718					
- waarvan correctie op Septembercirculaire 2022		-359	-357	-363	-370	-368

Er is in 2022 geen bestuurlijk moment meer waarbij de mutaties voor 2022 in de begroting kunnen worden verwerkt. De effecten zullen worden betrokken bij het opstellen van de Jaarstukken 2022. Voor de inkomsten in 2022, welke betrekking op uitgaven in 2023, wordt geadviseerd om deze middels bestuurlijke besluitvorming in 2023 beschikbaar te stellen.

De structurele financiële effecten voor 2023 en verder worden betrokken bij het eerst volgende P&C document.

Daarnaast is er een vooraankondiging² om een **extra prijsbijstelling** over 2022 uit te keren in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen voor 2022. Het gaat om circa € 300 miljoen per jaar tot en met 2025 en circa € 400 miljoen vanaf 2026. De definitieve bedragen volgen bij de Voorjaarsnota 2023 en de verdeling wordt in de meicirculaire 2023 bekend gemaakt.

¹ [Decembercirculaire 2022](#)

² [Compensatie hoge kosten inflatie](#)

Leeswijzer

Er zijn veel ontwikkelingen gaande op het gebied van gemeentelijke financiën en het gemeentefonds. De oorlog in de Oekraïne, de onzekerheid over de herijking van het gemeentefonds op middellange en lange termijn, het vormgeven van de hervormingsagenda binnen de jeugdzorg en de aanhouden hoge inflatie maakt dat de berichtgeving van vandaag de volgende dag al weer aangevuld of toch weer anders is.

De informatie bij de Decembercirculaire is dan ook een momentopname en geeft een vertaling van de Najaarsnota van het Rijk. Er is sprake van een bijstelling van de maatstaven voor aan de hand van de laatste specificatie van BZK. Daarnaast bevat de memo een actualisatie van de belangrijkste ontwikkelingen die op het moment van samenstelling bekend zijn.

Om deze reden wordt er bij deze memo een onderscheid gemaakt tussen 'wat is nodig' en 'wat is zinvol om te weten'. Het onderdeel 'wat is nodig' is opgenomen onder het hoofdstuk Toelichting mutaties Decembercirculaire 2022 en het onderdeel 'wat is zinvol' onder het hoofdstuk 'Overige ontwikkelingen'. Dit uitdrukkelijk met de opmerking dat de onderdelen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn om een totaalbeeld van de ontwikkelingen te kunnen hebben.

Toelichting mutaties Decembercirculaire 2022

Uitgangspunten berekening

De berekeningen zijn gemaakt op basis van de maatstaven in de laatst bekende specificatie nr. 8 per 23-12-2022 van het Ministerie BZK. Veruit de meeste maatstaven zijn met de status "definitief" verwerkt, wat wil zeggen dat voor die onderdelen geen financiële mutaties meer komen. Met name de maatstaf WOZ waarde is in de betaalspecificatie nog niet als definitief verwerkt. In de berekening van deze memo is uitgegaan van de WOZ waarde vanuit onze eigen systemen en geeft daarmee het meest betrouwbare beeld. Zoals gebruikelijk loopt het financieel effect van het verder definitief worden van de maatstaven mee in het volgende jaar.

Tabel mutaties Decembercirculaire

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Mutatie Septembercirculaire 2022 (excl WOZ correctie)	55.475	57.075	58.438	59.824	57.020	54.729
Uitkeringsfactor, algemeen						
Uitkeringsfactor 2023, uitkeren verdeelreserve		45				
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis						
Hoeveelheidsverschillen	60	0	0	0	0	0
Ontwikkeling uitkeringsbasis (WOZ correctie septembercirculaire 2022)		-359	-357	-363	-370	-368
Taakmutaties						
Energietoeslag	718					
Bijzondere bijstand	50					
Compensatieregeling Voogdij 18+	42					
Breed offensief	11					
Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen	5					
Jeugdzorg (restand hervormingsagenda)	4					
Toegankelijkheid verkiezingen & Aanpassing software burgerlijke stand	6					
Wet Goed Verhuurderschap		19	20	20	19	19
IU/DU/SU						
Gezond in de stad (DU)	15					
Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)	20					
Wet kwaliteitsborging bouw (DU)		4	4	4	4	
Bijzondere bijstand studenten	257					
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	63					
Versterken sociale basis	16					
Corona steunpakket						
Continuïteit van zorg	24					
Mutatie decembercirculaire 2022 *1)	1.292	-292	-334	-339	-347	-350
Eindstand decembercirculaire 2022	56.767	56.783	58.104	59.485	56.674	54.379

*1) Waarvan correctie Septembercirculaire en reeds meegenomen in raadsbericht 1 november

Toelichting Uitkeringsfactor en ontwikkeling uitkeringsbasis

Verdeelreserve

Er is een vrijval van de verdeelreserve. Dit betreft een gedeelte van de algemene uitkering dat niet aan de gemeenten wordt uitgekeerd, maar als reservering apart wordt gehouden. De verdeelreserve dient om onverwachte effecten bij de meting van maatstaven op te vangen. Op het moment dat maatstaven definitief zijn of geen onverwachte ontwikkelingen meer kunnen doormaken wordt de verdeelreserve verrekend.

Hoeveelheidsverschillen

Aan de hand van de laatste specificatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) en de aangeleverde maatstaven zijn een aantal maatstaven geactualiseerd of definitief bekend geworden. In deze specificaties is met name de maatstaf "aantal bijstandsontvangers" als definitief cijfer opgenomen. De structurele doorwerking van de maatstaven wordt in de eerste turap 2023 en de Kadernota 2024 meegenomen.

Uitkeringsbasis

Het ministerie van BZK heeft in het rekenmodel van de septembercirculaire 2022 gerekend met een te hoge raming van de WOZ-waarden. Omdat de WOZ maatstaf een negatieve doorwerking heeft op de uitkeringsbasis, was de uitkeringsfactor met 8 punten te hoog vastgesteld. In deze circulaire wordt deze structurele correctie vanaf 2023 opgenomen.

Taakmutaties

Energietoeslag

Door de stijgende prijzen voor energie, worden gemeenten in staat gesteld om voor de lage inkomsten, via categoriale bijzondere bijstand, huishoudens hiervoor te compenseren. Daarom is eerder in de meicirculaire en septembercirculaire een bedrag beschikbaar gesteld (respectievelijk € 1.513.000 en € 412.000) om € 1.300 per huishouden tot 120% van het Sociaal Wettelijk Minimum (SWM) te compenseren. Gemeenten waren daarbij vrij om zelf te bepalen tot welk percentage van het SMW de middelen werden ingezet.

Het Rijk heeft de regeling ook in 2023 doorgezet³. Om gemeenten de gelegenheid te geven in 2023 voortvarend aan de slag te gaan en gemeenten niet met liquiditeitsproblemen te confronteren, zijn de middelen voor 2023 al in deze Decembercirculaire opgenomen

Bijzondere bijstand

Energieleveranciers en gemeenten hebben samen geconcludeerd dat er nog veel winst te behalen is bij het sturen en verwerken van signalen bij schuldhelpverlening om zo afsluiting van energie te voorkomen. Energieleveranciers gaan vaker en informatierijkere signalen sturen en gemeenten gaan gericht interventies plegen. Gemeenten ontvangen in 2022 in totaal € 35 miljoen aan incidentele middelen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden.

Daarnaast stelt het kabinet als onderdeel van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden in de Miljoenennota structureel € 40 miljoen beschikbaar voor het versterken van de gemeentelijke dienstverlening. Deze middelen zijn onderdeel van de ontwerpbegroting 2023 van SZW. Het kabinet is voor de structurele middelen nog met gemeenten in gesprek over de wijze van waarop de middelen worden toegekend en de verdeling van de middelen over gemeenten.

³ [kamerbrief aanvullende maatregelen energierekening](#)

Compensatieregeling Voogdij 18+

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp en krijgen hiervoor een budget. Een deel van dit budget bestaat uit geld voor kinderen met een voogdijmaatregel en voor 18+ ers. Een aantal gemeenten ervaart een verschil tussen het budget dat zij op grond van de beleidsinformatie krijgt toegewezen en de werkelijke kosten voor voogdij en 18+. Om de verschillende soorten problemen met de verdeling van het (historisch verdeelde) budget voor kinderen met een voogdijmaatregel en voor 18+ers op te lossen, is de compensatieregeling voogdij/18+ ingericht. De inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 kon niet tijdig worden afgerond. Daarom valt het gehele gereserveerde budget voor 2022 van € 30 miljoen vrij ten gunste van de algemene uitkering. In de meicirculaire 2023 zal de verrekening van de bedragen voor de compensatieregeling 2022 met de algemene uitkering alsnog plaatsvinden.

Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief heeft als doel om processen te stroomlijnen en te harmoniseren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. In deze circulaire is er € 9,1 miljoen beschikbaar gesteld. In totaal is er € 53 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld, waarvan eerder in de Septembercirculaire 2021 € 15,5 miljoen is overgekomen.

Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ)

In het eerste kwartaal 2022 was er een relatief hoge instroom voor de BBZ cliënten. Dit was het gevolg van de beëindiging van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo), waardoor deze mensen instroomden binnen de regulier BBZ. Deze hogere instroom bracht ook hogere uitvoeringskosten met zich mee. Middels deze inkomsten worden gemeenten gecompenseerd voor de hogere uitvoeringslasten.

Jeugdzorg (restant hervormingsagenda)

Om de hervormingsagenda Jeugdzorg te bekostigen is eerder een bedrag uit het gemeentefonds overgezet naar de begroting van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De afspraak is gemaakt om aan het einde van het jaar het eventueel niet bestede deel weer terug te laten vloeien naar het gemeentefonds.

Toegankelijkheid verkiezingen

Gemeenten ontvangen in 2022 incidenteel middelen voor het toegankelijker maken van verkiezingen, bijvoorbeeld voor mensen met een visuele of andere beperking.

Wet Goed Verhuurderschap

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel zal naar verwachting in juli 2023 in werking treden. Het wetsvoorstel introduceert een landelijke basisnorm voor goed verhuurderschap, in de vorm van algemene regels, waaraan verhuurders en verhuurbemiddelaars zich dienen te houden.

Gemeenten krijgen daarnaast in de meicirculaire 2023 nog beperkte incidentele middelen voor de invoering van landelijke regels en het instellen van een meldpunt.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen

Gezond in de Stad

Gemeenten krijgen geld om een lokale coalitie te vormen, versterken en behouden rondom de eerste 1.000 dagen van kinderen, opdat gemeenten erkende interventies rondom een Kansrijke Start kunnen inzetten⁴.

Leerlingenvervoer Oekraïne

Gemeenten spannen zich in om gevluchte Oekraïense jongeren onderwijs te bieden. Als gevolg van de opvang van Oekraïense vluchtelingen, zijn gemeenten in 2022 geconfronteerd met hogere kosten voor leerlingenvervoer. Via het gemeentefonds worden gemeenten hiervoor (deels) gecompenseerd.

Bijzonder Bijstand Studenten

Studenten konden geen beroep doen op de energietoeslag. Om deze reden maken studenten gebruik van de mogelijkheid tot het aanvragen van Individuele bijzondere bijstand. Afsproken is dat gemeenten met relatief veel uitwonende studenten gecompenseerd worden, waarbij een drempelbedrag van € 100.000 is gehanteerd.

Meerkosten Oekraïne Sociaal domein

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid ligt óók voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten.

Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Daarnaast leidt de opvang van Oekraïense ontheemden tot clustering bij specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd.

Het kabinet heeft op 25 mei 2022 jl. besloten om gemeenten te compenseren voor de extra kosten in het jaar 2022 die zij door bovengenoemde taken maken. De compensatie is vastgesteld op basis van (een raming) van daadwerkelijke aantallen opgevangen Oekraïense ontheemden.

Versterken Social basis

Vanuit het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen werkt het ministerie van VWS samen met partijen in het veld aan een samenleving waar (toekomstige) ouderen waardig oud kunnen worden, zelf de regie hebben en met hun netwerk hun leven kunnen leiden. De norm van deze beweging is 'zelf als het kan; thuis als het kan; digitaal als het kan'. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat ouderen een beroep kunnen doen op een sterke sociale basis. Dit bevordert de vitaliteit en gezondheid van ouderen, waardoor zij beter, langer en meer kunnen participeren in de samenleving. Gemeenten spelen hier een belangrijk rol in. Zo kunnen gemeenten het 'omzien naar elkaar in de wijk' faciliteren door een breed, laagdrempelig en vindbaar aanbod van activiteiten en ondersteuning in de eigen buurt of wijk.

Middels de decentralisatie-uitkering versterken sociale basis kunnen gemeenten (extra) inzetten op het versterken van de sociale basis.

⁴ [Kansrijke Start](#)

Corona steunpakket

De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat de meerkosten binnen het sociaaldomein (Jeugdwet en WMO 2015) gecompenseerd worden. Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar deze meerkosten en in een bestuurlijk overleg tussen VNG en VWS zijn deze vastgesteld op € 54,8 miljoen, waarvan € 19,1 miljoen wordt toegevoegd aan het gemeentefonds.

Overige ontwikkelingen

Compensatie hoge kosten Inflatie

Gemeenten en provincies krijgen vanaf het voorjaar van 2023 structureel extra middelen om publieke en maatschappelijke voorzieningen te compenseren voor hoge kosten. Dit is door het ministerie van Financiën bekendgemaakt in de Najaarsnota 2022. Het gaat bij deze prijsbijstelling jaarlijks in totaal om zo'n € 300 miljoen voor de periode 2023-2025; voor 2026 en 2027 loopt dat bedrag naar verwachting op tot circa € 400 miljoen.

De middelen uit deze extra prijsbijstelling komen terecht in het gemeentefonds (en het provinciefonds) en zijn daardoor vrij te besteden. Gemeenten kunnen voor het jaar 2023 zelf keuzes maken om lokaal aanvullende maatregelen te nemen waar dat nodig blijkt.

De genoemde bedragen zijn indicatief. In de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk zal de precieze extra prijsbijstelling over 2022 worden vastgesteld. De extra structurele prijsbijstelling zal worden gebaseerd op cijfers van het Centraal Planbureau (CPB), het zogenoemde Centraal Economisch Plan 2023. Daarbij kijkt het CPB naar de inflatieontwikkeling over 2022 ten opzichte van wat gemeenten en provincies in het voorjaar van 2022 uitgekeerd hebben gekregen.

Klimaat

Tot en met 2030 is er € 5,4 miljard geoormerkt voor uitvoeringskosten Klimaat- en Energiebeleid. Hierin is het advies van de Raad van Openbaar Bestuur (ROB) gevolgd.

Er wordt gewerkt aan een ministeriële regeling waarmee de middelen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 zullen worden uitgekeerd in de vorm van een SPUK. Deze ministeriële regeling wordt naar verwachting begin 2023 gepubliceerd. Om op langere termijn zekerheid over de middelen te bieden, zal zo snel mogelijk een wettelijke regeling worden opgesteld voor het uitkeren van de middelen voor 2026 t/m 2030. Een SPUK regeling betekent in beginsel dat er een verantwoordings- en terugbetalingsverplichting van toepassing is, indien de middelen niet aan de betreffende doelen besteed worden.